

Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen
Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

Njalsgade 72 A
2300 København S

København, den 4. oktober 2017

Initiativer til bekæmpelse af mangel på kvalificeret arbejdskraft

Dansk økonomi er godt på vej til at komme fri af den økonomiske krise.

Beskæftigelsen har over en årrække været stigende, og ledigheden er for mange grupper hastigt på retur. Arbejdstyrken er generelt voksende, men samtidig viser undersøgelser, at virksomheder i visse brancher og egne af landet i stigende omfang ikke kan rekruttere de medarbejdere, de har behov for. Konsekvenserne kan blive, at virksomheder må sige nej til ordrer, og dermed går også ledige glip af jobmuligheder.

Beskæftigelsesrådet (BER) har i en årrække været stærkt optaget af udviklingen på arbejdsmarkedet og i hvilket omfang, der var risiko for mangel på kvalificeret arbejdskraft. På rådets møde den 22. juni 2017 og ved rådets efterfølgende drøftelse med ministeren er det for BER blevet tydeligt at trods en voksende arbejdsstyrke, begynder manglen på kvalificeret arbejdskraft inden for visse områder nu at vise sig.

Rådet har derfor på sit møde den 14. september 2017 haft en drøftelse af mulige initiativer til at forebygge yderligere arbejdskraftmangel og imødekomme de rekrutteringsudfordringer, som virksomhederne allerede har.

Efter BER's vurdering kan målrettede initiativer med afsæt i virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft og med fokus på udvalgte grupper, som fylder meget blandt ydelsesmodtagere, f.eks. nyuddannede og ufaglærte, give et vigtigt bidrag til en fortsat stigende beskæftigelse. Initiativerne skal supplere gennemførte reformer og de initiativer, som allerede er igangsat.

BER skal derfor anbefale, at regeringen tager initiativer på følgende områder:

- Dimittendledigheden skal bringes ned
- Løft i opkvalificeringen af ledige
- Styrket indsats for at inkludere flere på kanten af arbejdsmarkedet
- Flere gode år på arbejdsmarkedet

Dimittendledigheden skal bringes ned

Ledighedsudviklingen for dimittender med en videregående uddannelse følger ikke det generelle fald i ledigheden, og vi ser også andre nyuddannede med udfordringer. En af årsagerne er eksempelvis, at en stor andel af de nyuddannede med en videregående uddannelse bor i uddannelsesbyerne, mens private virksomheder og offentlige institutioner i hele landet mangler specialiseret arbejdskraft.

BER finder, at der bør være fokus på de igangværende forsøg med trainee-indsatsen, og at der så tidligt som muligt bør tages politisk stilling til en eventuel videreførsel af ordningerne med trainee-indsatsen.

Mulighederne bør styrkes for at finde og tage job i andre kommuner og regioner end ens bopælskommune, ligesom jobsøgning inden for et bredere fagområde bør gøres muligt ved, at ledige erhverver sig efterspurgte kompetencer. Lediges muligheder for korte jobrettede opkvalificeringsforløb bør øges ved at supplere de regionale uddannelsesmuligheder med kurser, som understøtter mobilitet mellem RAR-områder.

Der bør også arbejdes for, at jobcentre i uddannelsesbyerne og i yder- og landkommuner arbejder tættere sammen, eksempelvis igennem udarbejdelsen af regionale opgørelser af efterspørgslen inden for de enkelte brancher, ligesom der bør ses på redskaber til at synliggøre jobs i private virksomheder i yder- og landkommuner. Inspiration til BER's forslag er hentet i projektet work-live-stay southern Denmark, der arbejder for tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft til Fyn og Syddjylland.

Løft i opkvalificeringen af ledige

Uddannelses- og opkvalificeringsredskaberne i beskæftigelsesindsatsen bør efter BER's vurdering benyttes aktivt og direkte mod at kvalificere ledige til job på arbejdsmarkedet, hvor virksomhederne mangler arbejdskraften. Nye redskaber som f.eks. efter- og videreuddannelse samt opkvalificeringsjob bør anvendes proaktivt i forebyggelsen af mangel på arbejdskraft.

Ordningen med tilskud til voksenlærlinge bør i højere grad styrkes og bruges til at "omskole" eller rekvalificere personer med en forældet faglært uddannelse til job på områder med mangel på arbejdskraft.

Dertil kan der være behov for en revitalisering af jobrotationsordningen. Ordningen er et redskab til dels at hjælpe ledige i arbejde, dels at understøtte efteruddannelse af medarbejdere og dermed afhjælpe efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft.

Styrket indsats for at inkludere flere på kanten af arbejdsmarkedet

De gunstige konjunkturer og de nævnte initiativer giver en historisk chance for de, som er på kanten af arbejdsmarkedet. Det giver anledning til at overveje tilgangen til personer ved deres indtræden i kontanthjælpssystemet.

Efter BER's opfattelse bør flere nyledige kontanthjælpsmodtagere mødes i beskæftigelsessystemet som jobparate. For unge med forudsætningerne i orden bør uddannelse i det ordinære uddannelsessystem være førstevalget, mens vejen for andre unge til job og uddannelse, vil være over arbejdsmarkedet. Endelig bør der rettes et særligt fokus på indsatser målrettet personer med anden etnisk baggrund, som har været i Danmark i en længere periode, f.eks. i form af sprogudvikling kombineret med beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

Flere gode år på arbejdsmarkedet

Der er et væsentligt potentiale for en større beskæftigelse på det danske arbejdsmarked i at fastholde flere i tilknytningen til arbejdsmarkedet i slutningen af deres arbejdsliv eller skabe bedre muligheder for frivillig tilbagevenden. Det kan skabes ved et fælles fokus på gode rammer for et langt og givende arbejdsliv.

Virksomhedernes behov for medarbejdere skaber gode beskæftigelsesmuligheder og mange jobåbninger på arbejdsmarkedet. Mulighederne er derfor gunstige for skift i arbejdsfunktion eller branche. Det bør udnyttes til at sikre bedre muligheder for branche- eller karriereskift for personer, der måtte have behov for det, således at de kan blive længere tid på arbejdsmarkedet.

Virksomhedernes (arbejdsmarkedets) behov for medarbejdere med særlige erfaringer bør efter BER's vurdering anvendes til at skabe opmærksomhed på, at personer, som i første omgang har forladt arbejdsmarkedet til fordel for efterløn eller alderspension, frivilligt kan vende helt eller delvist tilbage. BER finder, at der bør udvikles faciliteter, som vil gøre det muligt for virksomheder og personer på efterløn og folkepension at finde hinanden.

Virksomhedernes behov for medarbejdere skaber gode muligheder for at udarbejde endnu bedre rammer, der øger erhvervsaktives incitament til at udskyde tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. BER finder, at dette bør have en plads i kommissoriet for regeringens "Tænketank for et længere og godt seniorarbejdsliv".

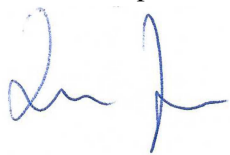
Det er i BER's optik relevant, at både virksomhederne og medarbejderne finder fælles veje til blandt andet at sikre et fortsat sikkert og sundt arbejdsmiljø, der gør det muligt for flest muligt at forblive i arbejde længst muligt.

BER ser frem til at kunne drøfte forslagene til initiativer med ministeren, og hvordan de kan implementeres i praksis.

Der er samtidig vedlagt et notat, hvor BER mere detaljeret har beskrevet forslagene til initiativer til at forebygge og imødekomme manglen på arbejdskraft.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Lene Espersen', written in a cursive style.